

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XXIX. Dominae, quo me vocat, aura

urn:nbn:de:bsz:31-101049

DOMINÆ, QVO ME VOCAT, AVRA.
XXIX.

3. Esdr. 4. 22. & 31 Oportet vos scire mulieres in vos imperia exercere.
CICERO **Q**uam miserè servit ! Cui mulier imperat, cui leges imponit, præscribit, jubet, vetat quod videtur : qui nihil imperanti negare potest, nil recusare potest, dandum est ; eicit, abeundum ; vocat, veniendum ; misatur, extimescendum.

OVID. Imponit leges vultibus illa tuis.

Naer

Naer haer waeyen, moet ick draeyen.

HOe heersch is Venus kint ! het doet ons, rechte slavē,
 luyft soo me juffrou vvil, nu hier dan elders draven:
 Wy vveenen alsse schreyt, al zijn vvy schoon geruft;
 Wy lachen alsse jockt, oock tegen onsen lust.
 Wy zijn tot inde ziel ten dienste van de vrouvven,
 Ach ! vvat een vrijer doet is niet als sali-vouvven;
 En vvie van onse jeught dit ambacht niet en kan,
 Die is in Venus school een onbedreven man.

Dominae quo me vocat aura.

AD dominae nutum levis exagitur amator,
 Quoque puella solet vergere, vergit amans:
 Non volucris summâ quae vertitur anea turre
 Promptius aërias itque reditque vias.
 Rideat illa, movet tristi miser ore cachinnos;
 Ploret, amans letas proluit imbre genas.
 Nos miseros! agimur vacuo ludibria caelo,
 Abripit aura vagos, aura redire jubet,

Ou que spire, me tire.

LAs malheureus amant! comme une gyrouette
 Tu tournes ça & la, voluble & sans arreste:
 Bien que te soit escheu un bien facheux humeur,
 Encor faut il former a l'advenant ton cœur.

Y 2

Werwaerts

Vle staegh het hoofd verdrayt na dat de vwindē blafen,
 Die plachmen over-al te tellen met de dvasen;
 Maer die in tegendeel vvil horten tegen God,
 Verschilt van teerste quaet gelijk als dul en sot.
 Maeēt deugt van noot, ô mensch, ten baet geen tegenstrevē.
 Waer ons den hemel drijft, daer moetmen henen svveven;
 Te schicken sijn bedrijf, na God de vverelt leyt,
 Al ist veranderingh, het is gestadigheyt.

Quo nos numen agit.

P*erpetuo varians mens est inimica quieti,
 Sint procul in gyrum quos levis aura rapit.
 At nunquam varians mens est inimica saluti,
 Ah valeant, quibus est pectora nata silex.
 Mutandum est cum fata jubent, quid stulte laceffis
 Astra? gigantis quo tibi fastus abit?
 Quo te cunque polus vocat, hâc, mortalis, eundum est,
 Vertere consilium, nec levis esse, potes.*

*Changer propos est du vray sage
 En temps & lieu le droit usage.*

ATous les accidens le sage cœur se trouffe,
 Allons, amys, allons, ou que le ciel nous pousse:
 D'opiniastre cœur n'est que facheux tourment,
 On peut changer d'advys & demeurer constant.

QVO

Danda est opera, ex consilio Seneca, nequid inviti faciamus: nec enim qui jussus aliquid facit, miser est, sed qui invitus. Animum itaque sic componamus, ut, quidquid res exigit id velimus. Nil grave, quod sponte ferimus. Nil durum, quod sponte facimus. Ut igitur acerbitates multas ac molestias evitemus, consilia ad eventus ac tempora fluctenda sunt. Oportet enim tanquam in talorum jactu, ad id quod ceciderit, res suas accommodare, inquit Plato, & quocumque modo ratio id optimum esse dixerit. Tempori enim cedere, ait Cicer. id est necessitati parere, semper sapientis habitum est. Ultimum enim ac maximum telum necessitas, nec aliud ejus effugium est, quam velle quod ipsa cogit. Aequum est, mi homo, ut tibi placeat, quidquid Deo placuerit. Concludamus, & dicamus cum poeta.

PERIAND. PER AVSON.
Faxis ut libeat, quod est necesse.

TERENT. HEC.

Istud est sapere, qui ubicumque opus sit, animum possis flectere.

VIRG.

Nate dea quo fata trahunt retrahuntque sequamur.

Slet wel toe dat ghy gheen dingen bedwongen en doet, seyt Seneca: want niet den genen die yemant gehoorfaem is, maer wel den genē die tegens sijn danck yet doet, is ongheluckich 'T is gheraden, als de saken haer na ons niet schicken en willen, dat wy ons schickē na de saken. Ons en kan niet moeyelijck vallen, so wy 't geerne doen. Ghewillighen arbeyt was noyt pijn: gewilligen last woech noyt swaer. Al ons voornemē dient ghebogen te werden, na de voorvalende gelegentheyt. En ghelijckmen in't verkeerbert (seyt Plato) na den loop vande steenen, de schyvē moet uytsetten, en sijn spel aenleggen; also moet onsen handel en doen na den loop onses levens beleyt, en t'elcken over nieuwe voorvallē, nieuwe raetslagen genomen werdē. Sick na den tijt te voegen, dat is, de noot-plaetse te geven, is wyse luydē werck: want noodt en is niet t'ontwijcken, dan met te willen datse ons ghebier. 'T is billick, ô mensche, dattet dy behage, dat Gode behaeght heeft.

PLVT. IN LACON.

L Eotychilas à quodam, quasi minus constans esset notatus, mutor, inquit, sed pro temporum ratione, non ut vos. Prudentis enim est, pro re natā mutare consilia sine causā autem subinde alium fieri, inconstantiae vitium est.

Y 3

PSALM,

Groote vrede hebbense die uwe wet lief hebben.

DE weer-haë staet en svviert, hy kan niet staende blijvẽ;
Hy laet hem vande lucht geduerich omme-drijven:
Maer als hy eenmael treft den rechten hemel-vvint,
Soo ist dat sijn gedvvael ten lesten ruste vint.
Gaet suckelt, ydel hert, door alle vverelts hoecken,
Doorgront al vvatter is, doorsnuffelt alle boecken,
Vvv' dorst is even groot, uvv' honger ongebluft;
In God, in God alleen daer is de vvare rust.

In Domino quies.

N*ulla quies volucri quæ turribus eminet altis,
Næ teneat rectam, cælitus acta, viam.
Querimus in tenebris tranquilli pectoris arcem,
Et, malè, diversum quisque capeffit iter;
Hic sibi divitias proponit, & aliter honores;
Ille voluptati credit inesse bonum.
Fallimur heu! statio Deus est, Deus una quietis,
Non alibi placida commoda mentis erunt.*

Quant a moi, d'approcher de Dieu c'est mon bien.

C'Est en vain que cerchons repos par mer, par tefre;
Nos passions, hélas! nous font par tout la guerre;
Du monde les plaisirs sont tous trempéz en fiel,
C'est doncq le seul plaisir se conformer au ciel.

IN DO-

Index magneticus nusquam consistit, nisi in septentrionem versus sese moverit, ac in sidus illud polare aciem fixerit. Nusquam animo humano quies, nisi in Deo. Nec enim aut honorum splendor, aut opum abundantia, aut fama pruritus veram animi tranquillitatem cuiquam praestiterit: eiusque rei vel naturalis ratio haec redditur: anima infinita atque aeterna, in rebus finitis hisce ac momentaneis, ac cum ipsa symbolum nullum habentibus, solatium ac requiem qui inveniat? Nonne unicuique nostrum, inter medias saepe voluptates, cum succurrit quam fluxa, quam futillis sit ista delectatio quam brevi desitura, nausea statim oboritur, ac tedium omnium quas hic videmus atque audimus, blanditiarum? torpemus utique plerumque post gaudia, & recordatione praeteritorum, futura ejusdem generis pariter vana, non abs re, judicamus. Videmus enim ab omni mortali solatio prorsus nos destitui, cum maxime solatio indigere nos facit extrema necessitas. Haec cogitanti, cui precor, non excidat quidquid id est deliciarum, quod humana promittit imbecillitas? quis non efferatur ad veri gaudii auctorem Deum, in cuius dextra delectationum plenitudo?

De naelde van het zee-compas en staet niet stille, ten zy die ghedraeyt zy op de noort-sterre. Daer en is gheen ruste voor het menschelijck ghemoedt, ten zy het selve sich vast op Godt stelle. Want noch den glans van hooghe staten, noch overvloedt van rijkdom, noch het geruchte van eenen loffelijken naem onder den menschen, en kan ons de ware gherusticheyt des ghemoets aenbrenghen. En hier toe schijnen selfs natuerlijcke redenen te dienen. De ziele des menschen, als eeuwich ende oneyndich zijnde, en kan in dese tijdelijcke ende bepaelde dingen, geen ruste vinden. Voelen wy niet yder in ons selfs, soo wanneer wy midden inde wellusten deses wereldts swemmen, ende dat ons dan voortkomt de bedenckinge, dat dit alles niet en is als enckelen rooc, die op een ooghenblick verdwijnt, dat wy als een walginge en teghenheyt krijghen van alle dat wy hier sien en hooren? Na tijdelijcke wellust is den mensche ghemeenlijck altyt (waermoedich, als oordeelende, dat gelijck dese voorleden blyschap haest is voorby gegaen, dat ooc alle andere die noch aenstaende souden mogen zijn, van gelijcké niet lange en sullé duren. Insgelijcx sien wy dagelijcx dat ons den troost der menschen dan meest ontgaet, als wy, inden uystersten noot, meest troost van doen hebben. Wy, dit bedenckende, en sal niet een kleynachtige aenkomen, van alles wat hier vermakelijck schijnt te wesen? Wie (seg. ick) en sal sijnen gheest niet verheffen om na te sporen den ghever van de ware vreuchde, aen wiens rechterhandt is blijdschap ter volheydt in eeuwigheyt, ghelijck den psalmist seyt. Psal. 16. 11.

*Ons ziel, een licht dat eeuwich schijnt,
En vint geen rust int geen verdwijnt.*

MATTH. 11. 29.

Venite ad me omnes qui laboratis, & invenietis requiem animabus vestris.

PSEALM 73.

Quel autre ay ie au ciel? Or n'ay ie prins plaisir en la terre qu'en toi?

FVGAT,